

Broj: 03-02-1550/2024
Sarajevo, 16.10.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OVRŠNOM POSTUPKU**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 42. sjednici, održanoj 16.10.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP NE,
- Izjava o usklađenosti,
- Zakon o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16),
- Odredbe zakona koje se mijenjaju i dopunjuju

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON
O
IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OVRŠNOM POSTUPKU

Sarajevo, listopad 2024. godine

Z A K O N

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OVRŠNOM POSTUPKU

Članak 1.

U Zakonu o ovršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) u članku 8. stavak (3) mijenja se i glasi:

"(3) Ako se ovršno rješenje o ovrsi nad određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, tražitelj ovrhe može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe, u roku od 15 dana od dana prijema obavijesti suda da se ovrha nije mogla provesti na predloženom sredstvu i predmetu ovrhe, o čemu će sud odlučiti rješenjem."

Članak 2.

U članku 12. iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5) koji glasi:

"(5) Na postupanje drugostupanjskog suda po prizivu u cijelosti se primjenjuju odredbe od čl. 203. do 232a. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15)."

Dosadašnji st. (5) i (6) postaju st. (6) i (7).

Članak 3.

U članku 50. iza stavka (5) dodaje se novi stavak (6) koji glasi:

"(6) Prijedlog za nastavak postupka podnosi se u roku od 30 dana od dana ovršnosti odluke parničnog suda shodno odredbi članka 25. st. (1), (2), (4) i (5) ovoga zakona. Ako tražitelj ovrhe u ovom roku ne stavi prijedlog za nastavak ovrhe, sud će obustaviti ovršni postupak."

Dosadašnji st. (6), (7), i (8) postaju st. (7), (8) i (9).

Članak 4.

U članku 60. iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

"(4) Tražitelj ovrhe može samo jednom predložiti odlaganje ovrhe tijekom postupka."

Članak 5.

Članak 61. mijenja se i glasi:

**„Članak 61.
(Vrijeme za koje se ovrha odlaže)**

- (1) Sud će odložiti ovrhu za vrijeme koje je tražitelj ovrhe predložio, ali ne dulje od šest mjeseci.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, sud može na prijedlog tražitelja ovrhe odložiti ovrhu i na dulji vremenski period ukoliko su tražitelj ovrhe i ovršenik zaključili pismeni sporazum o načinu izmirenja tražbine.“.

Članak 6.

U članku 63. st. (3) i (4) mijenjaju se i glase:

- „(3) Ovrha će se obustaviti ako je postala nemoguća. Prije donošenja rješenja o obustavi ovrhe, sud će tražitelja ovrhe pozvati da podnese prijedlog iz članka 8. stavak (3) ovoga zakona, u roku od 15 dana od dana primitka poziva.
- (4) Rješenje o obustavi ovrhe iz stavka (3) ovoga članka, sud će donijeti ako prijedlog ne bude podnesen u roku ili ako je prijedlog neutemeljen.“.

Članak 7.

Članak 69. mijenja se i glasi:

**„Članak 69.
(Nepokretnost kao predmet ovrhe)**

- (1) Ukoliko nije drukčije određeno, predmet ovrhe može biti samo nepokretnost kao cjelina određena propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava.
- (2) Suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalan predmet ovrhe glede kojega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovoga zakona o ovrsi na nepokretnostima.
- (3) U slučaju postupka ovrhe na suvlasničkome dijelu, a prema zahtjevu tražitelja ovrhe, ovršenika ili drugog suvlasnika, sud će u rješenju o ovrsi odrediti da se na prodaju ponudi kako cjelokupna nepokretnost tako i suvlasnički dio koji je predmetom ovrhe, samo ako na to izričito pristane suvlasnik nepokretnosti koji nije ovršenik. Prije donošenja rješenja o ovrsi, sud mora pribaviti izričit pristanak suvlasnika nepokretnosti koji nije ovršenik i u rješenju o ovrsi naznačiti da će svojim zaključkom iz članka 90. stavak (3) ovoga zakona odlučiti da li je predmetom prodaje cjelokupna nepokretnost ili samo njen suvlasnički dio. U istom rješenju sud će odrediti da se ubilježba ovrhe iz članka 72. ovoga zakona odnosi na cjelokupnu nepokretnost. U slučaju da nema izričitog pristanka suvlasnika nepokretnosti koji nije ovršenik, sud će tražitelju ovrhe zaključkom naložiti da odredi novi predmet ovrhe.
- (4) Suvlasnici koji nisu ovršenici imaju pravo na namirenje u visini svojih suvlasničkih dijelova iz iznosa dobivenog prodajom stvari prije namirenja tražitelja ovrhe i drugih osoba koje se namiruju u ovršnom postupku, a prije naknade troškova ovršnog postupka.
- (5) Suvlasnici koji nisu ovršenici imaju pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmetom ovrhe ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednosti ovršenikovoga udjela u toj stvari.

(6) Suvlasnika koji nije ovršenik, a kojemu je osporen udio u stvari koja je predmetom ovrhe, sud će uputiti na parnicu protiv tražitelja ovrhe, a i protiv ovršenika ako i on osporava njegovo pravo, da dokaže svoje pravo, osim ako u ovršnom postupku ne može dokazati svoje pravo pravomoćnom presudom, javnom ispravom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom. Na pokrenutu parnicu kao i na prava suvlasnika da u njoj traže odlaganje postupka ovrhe shodno se primjenjuju odredbe ovoga zakona kojima se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih osoba.

(7) Ako suvlasnik iz stavka (6) ovoga članka može dokazati svoje pravo pravomoćnom presudom, javnom ispravom ili po zakonu ovjerenom privatnom ispravom, sud će postupati kao da njeno pravo nije osporeno.

(8) Okolnost da je sud u ovršnom postupku uzeo da pravo osobe iz stavka (6) ovoga članka nije osporeno u smislu odredbi st. (6) i (7) ovoga članka, ne utječe na pravo tražitelja ovrhe ili ovršenika da svoja prava protiv te osobe ostvaruju u posebnoj parnici.

(9) U slučaju postupka ovrhe na zajedničkoj imovini, a prema zahtjevu tražitelja ovrhe, sud će u rješenju o ovrsi odrediti da se na prodaju ponudi cijela nepokretnost u zajedničkom vlasništvu, samo ako na to izričito pristanu svi zajedničari koji nisu ovršenici. U tom slučaju odredbe st. (2) do (8) ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju i na vlasnike zajedničke imovine (zajedničari). Ako između ovršenika i ostalih vlasnika zajedničke imovine ne postoji suglasnost o njihovim pravima u zajedničkoj stvari, sud će vlasnika zajedničke imovine koji osporava ovršenikova prava na zajedničku stvar zaključkom uputiti da svoja prava dokazuje u parnici. Na pokrenutu parnicu kao i na prava vlasnika zajedničke imovine da u njoj traže odlaganje postupka ovrhe shodno se primjenjuju odredbe ovoga zakona kojima se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih osoba.

(10) Ako je u svezi neke nepokretnosti ili njenog idealnog dijela utemeljeno pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet ovrhe samo ako na to izričito pristane suvlasnik koji nije ovršenik, s tim da ovršenik može namiriti svoju tražbinu iz plodova koje to pravo daje na temelju nekog pravnog odnosa (najamnina, zakupnina) glede čega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovoga zakona o ovrsi nad pravima.“.

Članak 8.

Članak 79. mijenja se i glasi:

„Članak 79.

(Izuzimanje od ovrhe)

(1) Ne može biti predmetom ovrhe poljoprivredno zemljište zemljoradnika u površini do 5.000 m².

(2) Ne može biti predmetom ovrhe nepokretnost koja predstavlja jedini dom ovršenika.

(3) Jedini dom ovršenika u smislu stavka (2) ovoga članka je nepokretnost ili drugi objekat koji služi isključivo za stanovanje ovršenika i članova njegove uže obitelji u mjestu prebivališta ovršenika i članova njegove uže obitelji. Obim i površinu nepokretnosti koja predstavlja jedini dom ovršenika koja se izuzima od ovrhe utvrđivat će sud u svakom konkretnom slučaju.

- (4) Ne može biti predmet ovrhe nepokretnost ovršenika, ukoliko je ukupna visina tražbine iz ovršne ili vjerodostojne isprave manja od 1/3 tržišne vrijednosti nepokretnosti.
- (5) Odredba iz st. (1), (2) i (4) ovoga članka se neće primjenjivati u postupku ovrhe na nepokretnostima ukoliko je ovršenik pristao na ovršenje na toj nepokretnosti, ili ukoliko je na nepokretnosti prethodno voljom ovršenika utemeljeno založno pravo."

Članak 9.

Članak 87. mijenja se i glasi:

„Članak 87.
(Pretpostavke za održavanje ročišta)

- (1) Ročište za javnu dražbu održat će se ako sud utvrdi da su ispunjene zakonske pretpostavke za njegovo održavanje propisane člankom 82. ovoga zakona.
- (2) Ako na prvo ročište ne dođe niti jedan ponuđač, prodaja će se smatrati neuspjelom, a sud će zakazati drugo ročište u roku od 30 dana.
- (3) Na zahtjev osobe koja ima pravo prednosne namire, sud će zaključkom odrediti da se ročište za prodaju odgodi ako sudjeluje samo jedan ponuđač. Odgoda iz ovih razloga se može tražiti samo jednom tijekom postupka."

Članak 10.

Članak 89. mijenja se i glasi:

„Članak 89.
(Prodajna cijena)

- (1) Bez pristanka osoba koje se u ovršnom postupku po slijedu prvenstva namiruju prije tražitelja ovrhe, nepokretnost se na javnoj dražbi ne može prodati po cijeni koja ne pokriva ni djelomično iznos tražbine tražitelja ovrhe.
- (2) Na prvome ročištu za javnu dražbu ne može se nepokretnost prodati ispod 70% utvrđene vrijednosti. Početne ponude za prvo ročište na iznose manje od 70% utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane.
- (3) Ako se nepokretnost ne proda na prvome, sud će zakazati drugo ročište u roku od 30 dana. Sud će zakazati ročište u istome roku i u slučaju da tri ponuđača s najvišom ponudom na prvome ročištu nisu uplatila prodajnu cijenu sukladno odredbama članka 92. stavak (3) ovoga zakona.
- (4) Na drugome ročištu nepokretnost ne može biti prodana za manje od polovice vrijednosti utvrđene zaključkom o prodaji. Početna ponuda na drugome ročištu ne može biti manja od jedne polovice od utvrđene vrijednosti.
- (5) Ako nepokretnost ne bude prodana ni na drugome ročištu, sud će na prijedlog tražitelja ovrhe donijeti rješenje kojim se utvrđuje pravo vlasništva tražitelja ovrhe na nepokretnosti srazmjerno njegovoj tražbini u odnosu na utvrđenu vrijednost nepokretnosti.

(6) Iznimno od stavka (5), ukoliko je razlika visine tražbine i vrijednosti nepokretnosti manja od 20%, sud može na prijedlog tražitelja ovrhe ili ovršenika dosuditi da nepokretnost pripadne tražitelju ovrhe, uz obvezu tražitelja ovrhe da ovršeniku isplati razliku između visine tražbine i vrijednosti nepokretnosti.

(7) Prijedlog iz stavka (5) ovoga članka može se podnijeti u roku od 15 dana od dana održavanja drugog ročišta za prodaju o kojem prijedlogu je sud dužan donijeti rješenje u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga.

(8) Ukoliko nema nositelja prava prvokupnje iz članka 83. stavak (1) ovoga zakona, osoba koja prema odredbama članka 98. ovoga zakona ima pravo prednosnog namirenja iz prodajne cijene stječe pravo prvokupnje po cijeni postignutoj na drugom ročištu.

(9) Stranke i osobe koje se namiruju u postupku mogu se sporazumjeti, iskazom danim na zapisnik, da se nepokretnost može prodati dražbom i za cijenu nižu od one iz st. (1), (2) i (4) ovoga članka.

(10) Ako su se stranke prije pokretanja ovršnog postupka u sporazumu sklopljenom pred sudom suglasile da se nepokretnost radi naplate tražbina tražitelja ovrhe utvrđene tim sporazumom može prodati i za cijenu nižu od one iz st. (1), (2) i (4) ovoga članka, nepokretnost se već na prvome ročištu za prodaju može prodati po toj cijeni ako u postupku ne sudjeluju druge osobe koje se u njemu namiruju, a svoje su pravo upisale u zemljišnu knjigu prije nego je u tu knjigu upisano pravo tražitelja ovrhe kojim je osigurana naplata njegove tražbine. Najniža cijena po kojoj se nepokretnost može prodati u tom slučaju ne može biti ispod jedne trećine utvrđene vrijednosti.

(11) Odredbe st. (1), (2), (4), (9) i (10) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i u slučaju u kojem se nepokretnost prodaje neposrednom pogodbom.“.

Članak 11.

U članku 93. stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka objavljuje se na oglasnoj ploči, te dostavlja kupcu i svim osobama kojima se dostavlja zaključak o prodaji, kao i svim sudionicima u dražbi.“.

Članak 12.

U članku 95. stavak (1) mijenja se i glasi:

“(1) Sud će obustaviti ovrhu ako se nepokretnost nije mogla prodati ni na drugome ročištu i ako nije podnesen prijedlog iz članka 89. stavak (5) ovoga zakona.”.

Članak 13.

Članak 125. mijenja se i glasi:

„Članak 125.
(Bezuspješan pokušaj pljenidbe)

(1) Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretne stvari koje mogu biti predmetom ovrhe, sud će o tome obavijestiti tražitelja ovrhe koji nije bio nazočan pljenidbi te pozvati istog da u roku od 30 dana dostavi točnu adresu gdje se nalaze pokretne stvari ovršenika ili u protivnom da uredi svoj prijedlog za ovrhu i predloži provođenje ovrhe na predmetu i sredstvu podobnom za ovrhu.

(2) Ukoliko tražitelj ovrhe ne postupi u roku iz stavka (1) ovoga članka sud će obustaviti postupak ovrhe.”.

Članak 14.

Članak 137a. mijenja se i glasi:

„Članak 137a.

(Osiguranje sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana)

Ustanove iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona, dužne su u svojim proračunima predvidjeti sredstva za isplatu ovršnih sudskih rješenja na teret proračuna u visini od najmanje 0,5 % ukupno planiranih prihoda u proračunu.“.

Članak 15.

Članak 137b. mijenja se i glasi:

„Članak 137b.

(Izuzimanje od ovrhe)

Ne mogu biti predmetom ovrhe novčana sredstva ustanova iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona koja služe za vršenje djelatnosti od javnog interesa i koje osiguravaju ostvarivanje prava iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona, osim u visini iz članka 137a. ovoga zakona. Nadležni sud u svakom konkretnom slučaju odlučuje o ispunjenju uvjeta za izuzimanje od ovrhe.“.

Članak 16.

Članak 138. mijenja se i glasi:

“Članak 138.

(Ograničenje ovrhe)

(1) Ovrha nad: plaćom, naknadom umjesto plaće, naknadom za skraćeno radno vrijeme i naknadom zbog umanjenja plaće i mirovine, primanjima na temelju naknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju i primanjima na temelju privremene neuposlenosti i naknada za rad osuđenika, može se provesti do iznosa od jedne polovice.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, ovrha nad minimalnom i zagarantiranom mirovinom može se provesti do iznosa od jedne trećine.

(3) Kod odlučivanja o visini ovrhe iz st. (1) i (2) ovoga članka, sud će uzeti u obzir materijalno i financijsko stanje ovršenika.

(4) Ograničenja ovrhe nad novčanim tražbinama ovršenika iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se samo ako tražbine ne prelaze 1.000,00 KM mjesečno. Na dijelu tražbine koja prelazi 1.000,00 KM mjesečno ovrha se može provesti do iznosa od dvije trećine tražbine.

(5) Ovrha na teret sredstava proračuna Federacije Bosne i Hercegovine i kantona provest će se u visini predviđenoj na određenoj poziciji proračuna i sukladno zakonu o izvršavanju proračuna.

(6) Ovrha na teret sredstava proračuna grada i općine provest će se u visini predviđenoj na određenoj poziciji proračuna i sukladno odluci o izvršavanju proračuna.

(7) Više povjeritelja koji ostvaruju svoje novčane tražbine iz proračuna namiruju se onim redom kojim su stekli pravo da se namire iz proračuna, s tim da zastarjevanje ne teče do konačnog namirenja tražbine iz sudske odluke.

(8) Sve razine vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Federacija, kanton, grad i općina) koje imaju ovršne sudske presude dužni su u svojim proračunima predvidjeti sredstva za isplatu sudskih ovršnih rješenja na teret tih proračuna u iznosu najmanje 0,5% ukupno planiranih prihoda u proračunu.

Članak 17.

Iza članka 138. dodaje se novi članak 138a. koji glasi:

"Članak 138a.

(Izuzimanje od ovrhe)

Izuzeta su od ovrhe primanja na temelju socijalne pomoći, primanja na temelju dodatka na djecu i primanja na temelju stipendije i pomoći učenicima i studentima."

Članak 18.

U članku 166. stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Rješenjem o ovrsi nad novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu ovršenika nalaže se banci da novčani iznos za koji je ovrha određena prenese s transakcijskog računa ovršenika na transakcijski račun tražitelja ovrhe ili njegovoga punomoćnika na temelju specijalne punomoći, a za tražbine za koje nije propisana naplata preko žiro-računa kod banke, isplati taj iznos u gotovom novcu tražitelju ovrhe ili njegovom punomoćniku na temelju specijalne punomoći.“

U stavku (3) u prvoj rečenici, iza riječi „tražitelju ovrhe“ dodaju se riječi: „ili njegovome punomoćniku na temelju specijalne punomoći“.

U stavku (4) iza riječi: „tražitelja ovrhe“ dodaju se riječi: „ili njegovoga punomoćnika.“

**Članak 19.
(Primjena)**

Postupci u predmetima u kojima do dana stupanja na snagu ovoga zakona bude doneseno rješenje o dozvoli ovrhe, provest će se prema ranije važećim odredbama ovoga zakona.

**Članak 20.
(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH.“

O B R A Z L O Ž E N J E
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OVRŠNOM POSTUPKU

I. – USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbi članka IV. C. 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je predviđeno da se pravila postupka pred sudovima uređuju federalnim zakonom, kako bi se osigurala jednakost u postupanju i temeljni principi pravičnosti. Uzimajući u obzir da se ovim zakonom uređuju pravila ovršnog postupka u postupcima pred sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, navedena ustavna odredba predstavlja ustavni temelj za njegovo donošenje, a što je u skladu s odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

Ustavnopravni temelj za donošenje ovoga zakona je utvrđen prilikom njegovoga prvog usvajanja i ovaj zakon je do sada više puta mijenjan.

II. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku leže u obvezi implementacije odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine kojima je ocijenjeno da pojedine odredbe važećeg Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) nisu kompatibilne sa Ustavom Bosne i Hercegovine: odluka broj: U-5/10 od 26.11.2010. godine, odluka broj: U-20/16 od 30.03.2017. godine i odluka broj: U-10/19 od 06.02.2020. godine. Pored navedenog, odredbama sadržanim u ovom prijedlogu usklađuje se Zakon o ovršnom postupku sa stavovima Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iskazanim u odlukama broj: AP-15/14 od 20.04.2016. godine i broj: AP-1955/19 od 25.06.2019. godine, kao i preporukama Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Odlukom broj: U-5/10 od 26.11.2010. godine, utvrđeno je da članak 3. Zakona o dopunama Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/09) nije u skladu sa člankom II/3.e) i II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine, člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a kojim je Zakon o ovršnom postupku dopunjen člancima 137a. i 137b. kojima je propisano da su od ovrhe izuzeta novčana sredstva ustanova koje se djelomično ili u cjelosti financiraju iz proračuna, a za koje nadležni sud u svakom konkretnom slučaju odlučuje o ispunjenju uvjeta za izuzimanje od ovrhe. Na ovaj način je ustanovama ostavljena mogućnost da nemogućnost ovrhe argumentiraju na način da su im sva novčana sredstva sa kojima raspolažu nužna za obavljanje djelatnosti u javnom interesu, što drastično umanjuje mogućnost tražitelja ovrhe da namirenje svoje tražbine ostvari u ovršnom postupku. Ustavni sud Bosne i Hercegovine zaključuje da sporne zakonske odredbe

predstavljaju miješanje u pravo povjeritelja na mirno uživanje imovine, budući da mu je propisanim ograničenjima onemogućeno pravo da u ovršnom postupku realizira tražbine utvrđena pravomoćnom sudskom presudom.

Odlukom broj: U-20/16 od 03.03.2017. godine, utvrđeno je da odredbe članka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/16) nisu u skladu sa člankom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Predmetnom odredbom izvršena je izmjena članka 89. stavak (2) Zakona o ovršnom postupku u svezi sa pravilima o prodaji nepokretnosti nakon što su dva ročišta za prodaju nepokretnosti ostala neuspješna. Na trećem ročištu za prodaju, na kojem nepokretnost može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost, sud mora pribaviti prethodnu suglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine za predloženu cijenu nižu u odnosu na utvrđenu vrijednost. Ako Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine uskrati suglasnost za predloženu cijenu nižu u odnosu na utvrđenu vrijednost, dužna je sudu predložiti realnu vrijednost za koju nepokretnost može biti prodana na ovom ročištu u roku 15 dana od dana prijema zahtjeva za davanje suglasnosti na prodajnu cijenu. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je pravnog shvatanja da obveza pribavljanja prethodne suglasnosti od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine nije kompatibilna sa elementranim načelom sudske neovisnosti, koja podrazumijeva „slobodu individualnog suca od neumjesnog utjecaja kako aktera izvan pravosudnog sustava, tako i onih u njemu“. Uvjetovanje suda sa prethodnim pribavljanjem suglasnosti Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine predstavlja neprimjereno uplitanje organa izvršne vlasti u rad suda.

Odlukom broj: U-10/19 od 07.02.2019. utvrđeno je da članak 3. Zakona o dopunama Zakona o ovršnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/09) nije u skladu sa člankom II/3.e) i II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine, člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, konkretno neustavnim su proglašene odredbe st. (3) i (4) članka 69. Zakona o ovršnom postupku kojima je određeno da predmet ovrhe može biti cjelokupna nepokretnost u kojoj suvlasničke (idealne) dijelove imaju ostali suvlasnici (koji nisu ovršenici), a da pri tome ne postoji uvjet da ostali suvlasnici prethodno daju suglasnost na prodaju cijele nepokretnosti sa ciljem namirenja duga koji nije njihov. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je mišljenja da prodaja dijelova ostalih suvlasnika koji nisu ujedno i ovršenici, bez njihove suglasnosti, ne ispunjava standard proporcionalnosti, jer stavlja pretjeran teret na suvlasnike koji nisu u bilo kakvom dužničkom odnosu sa tražiteljem ovrhe.

Kada je u pitanju pravni položaj ovršenika u pogledu prava na dom, Ustavni sud Bosne i Hercegovine svojom odlukom broj: AP-15/14 od 20.04.2016. godine utvrdio je povredu prava na dom apelantkinje iz članka 2. stavak 3. točka f. Ustava Bosne i Hercegovine te članka 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Do povrede prava apelantkinje je došlo tako što je redovni sud u postupku ovrhe zanemario pravo apelantkinje na dio imovine koja predstavlja njen jedini dom, te istu prodao u postupku ovrhe, a sve radi namirenja tražitelja ovrhe.

Zaštita prava na imovinu i pravni položaj ovršenika kod ovrhe na nepokretnostima kada postoji očiti nesrazmjer u vrijednosti nepokretnosti i visine tražbine iz ovršne ili vjerodostojne isprave ili očiti nesrazmjer između tržišne vrijednosti nepokretnosti i cijene postignute prilikom prodaje u postupku ovrhe bili su predmetom odlučivanja Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u odluci broj: AP-1955/19 od 25.06.2019. godine kojom je usvojena apelacija, te utvrđena povreda prava na imovinu iz članka II/3/k Ustava Bosne i Hercegovine, kao i povreda članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Konstatirano je da su sudovi u redovnom postupku ovrhe povrijedili apelanatovo pravo na imovinu iako je postupak bio zakonit i u službi legitimnog cilja. U konkretnom slučaju postojao je pretjeran teret koji se ne može opravdati legitimnim ciljem, s obzirom da je radi naplate apellantovoga duga u visini od 64,90 KM određena prodaja nepokretnosti apellanta procijenjene vrijednosti od 44.249,50 KM, čime je narušen pravičan balans između javnog interesa i apellantovoga interesa.

Pored implementacije odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u ovaj prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku ugrađene su sugestije sadržane u inicijativama za izmjenu članka 138. stavak (1) koje je Federalnom ministarstvu pravde uputila Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine tijekom 2022. i 2023. godine:

- Inicijativom broj: 23/22 od 18.01.2022. godine predložena je izmjena odredbi članka 138. stavak (1) Zakona o ovršnom postupku u smislu da naknade koje ovršenik ostvaruje temeljem dodatka na djecu i primanja na temelju stipendije i pomoći učenicima i studentima budu izuzeta od ovrhe. U kontekstu Inicijative, a analizirajući relevantne međunarodne pravne standarde definirane, između ostalih i Konvencijom o pravima djeteta, kao i domicilne propise o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, ombudsmani Bosne i Hercegovine zaključuju da su izmjene Zakona o ovršnom postupku nužne kako bi se osiguralo poštivanje međunarodnog standarda o najboljem interesu djeteta. Najbolji interes djeteta nije zaštićen ukoliko predmetom ovrhe mogu biti primanja na temelju dodatka na djecu, kao i primanja na temelju pomoći i stipendije učenicima i studentima, imajući u vidu da pravo na ove vrste novčanih naknada ostvaruju obitelji koje su zbog svog materijalnog statusa ranjive, odnosno obitelji čiji ukupni mjesečni prihod ostvaren po svim osnovama, izuzev primanja ostvarenih iz socijalne zaštite i zaštite obitelji sa djecom, po članu domaćinstva, ne prelaze iznos koji je utvrđen propisom kantona kao najniži iznos prihoda dovoljnih za izdržavanje.
- Inicijativom broj: Ž-BL-05-020/23 od dana 10.03.2023. godine predložena je dodatna izmjena odredbi članka 138. stavak (1) Zakona o ovršnom postupku na način da se primanja ovršenika koja se odnose na socijalnu pomoć izuzmu od ovrhe. Inicijativa je obrazložena međunarodnim pravnim standardima, kao i uporedno-pravnim rješenjima prema kojima su primanja na temelju socijalne pomoći u npr. Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Republici Crnoj Gori izuzeta od ovrhe. Ombudsmani Bosne i Hercegovine smatraju da postojeće zakonsko rješenje koje omogućuje ovrhu nad novčanom primanju ostvarenom u vidu socijalne pomoći dovodi do egzistencijalne ugroženosti korisnika socijalne pomoći. Socijalna pomoć je u funkciji

osiguranja minimalne socijalne sigurnosti osobama koje nemaju druge izvore prihoda, niti imaju druge osobe koje su ih po zakonu dužna izdržavati, te se važećim zakonskim rješenjem korisnici socijalne pomoći dovode u situaciju da putem provođenja ovrhe ostaju i bez tih minimalnih novčanih sredstava.

Slijedom argumentacije iznesene tijekom javne rasprave, a naročito uvažavajući činjenicu da je Bosna i Hercegovina krajem 2022. godine stekla status zemlje kandidatkinje za punopravno članstvo u Europskoj uniji, Federalno ministarstvo pravde opredijelilo se da u drugo čitanje uputi reducirani tekst Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku u čijem fokusu je striktno implementacija odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te inicijative Institucije ombudsmana za ljudska prava u Bosni i Hercegovini koje su usmjerene na zaštitu najranjivijih kategorija stanovništva u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom smislu, odredbe koje su bile sadržane u Prednacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku reducirane su obzirom na stavove Federalnog ministarstva financija koji su u potpunosti uvaženi. Modaliteti razmjene podataka sa Poreznom upravom sadržani u Prednacrtu zakona i druge intervencije, bit će predmetom sveobuhvatne reforme Zakona o ovršnom postupku obzirom da je za potpunu razmjenu informacija s javnim registrima, u skladu sa stavom i Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, potrebno izgraditi odgovarajuće softversko rješenje što je proces koji zahtijeva izdvajanje značajnih ljudskih i materijalnih resursa.

III. – JAVNA RASPRAVA

Na 269. sjednici održanoj dana 10.06.2021. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku i uputila isti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine na usvajanje.

Zatsupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 24. redovnoj sjednici održanoj dana 27.07.2021. godine razmatrao je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, te usvojio zaključak broj: 01-02-1334/21 od 30.07.2021. godine kojim prihvaća Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, te smatra da može poslužiti kao temelj za izradu Prijedloga zakona.

Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na nastavku 13. sjednice održane dana 14.10.2021. godine razmatrao je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku i usvojio zaključak broj: 02-02-1334/21 od 14.10.2021. godine kojim prihvaća Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, te smatra da može poslužiti kao temelj za izradu Prijedloga zakona.

U skladu sa predmetnim zaključcima, Federalno ministarstvo pravde zaduženo je da organizira i provede javnu raspravu. Javna rasprava u trajanju od 60 dana provedena je u periodu od 28.03.2022. do 28.05.2022. godine, a zainteresirane osobe pozvane su dati svoj doprinos stvaranju što kvalitetnijeg zakonskog rješenja.

Tijekom javne rasprave Federalno ministarstvo pravde zaprimilo je pismene komentare na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku od subjekata kako slijedi:

1. Prof. dr. Meliha Povlakić, zajedno sa suradnicima sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, komentare na Nacrt zakona uputila je Federalnom ministarstvu pravde dana 27.05.2022. godine. Komentari sadrže općenite napomene o određenim manjkavostima ovršnog postupka u fazi javne dražbe i nedostacima u odredbama važećeg Zakona o ovršnom postupku kojima je reguliran institut jemstva. Imajući u vidu, a što i sami autori ističu, da se komentari ne odnose na predloženi Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, Federalno ministarstvo pravde iste ovom prilikom nije uzelo u razmatranje.

2. Udruženje banaka Bosne i Hercegovine dana 27.05.2022. godine dostavilo je komentare koji se odnose na Nacrtom predložene izmjene i dopune članka 15. Zakona o ovršnom postupku (Rokovi za postupanje), članka 16. stavak (2) (Troškovi postupka), članka 29. (Vjerodostojna isprava), članka 37. (Provjera imovine ovršenika), članka 39. (Rješenje o ovrsi), članka 50. (Postupak povodom prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave), članka 60. (Odlaganje ovrhe na prijedlog tražitelja ovrhe), članka 61. (Vrijeme na koje se ovrha odlaže), članka 69. (Nepokretnost kao predmet ovrhe), članka 79. (Izuzimanje od ovrhe) i članka 87. (Pretpostavka za održavanje ročišta). Federalno ministarstvo pravde u ovom trenutku nije uvažilo komentare Udruženja banaka Bosne i Hercegovine, obzirom da će isti biti detaljno razmatrani u procesu sveobuhvatne reforme ovršnog postupka koja predstoji.

3. Za vrijeme trajanja javne rasprave Federalno ministarstvo pravde uputilo je, u skladu sa člankom 17. Zakona o Viskom sudskom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 25/04, 93/05, 15/08 i 48/07) Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV) Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku na mišljenje.

Prije dostavljanja Mišljenja o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, VSTV je Federalnom ministarstvu pravde, Ministarstvu pravde Republike Srpske, kao i Pravosudnoj komisiji Brčko distrika Bosne i Hercegovine uputilo dana 24.06.2022. godine akt broj: 12-08-5-562-5/2022: „Reforma ovršnog postupka“, u kojem se ističe nužnost unaprjeđenja ovršnog postupka u Bosni i Hercegovini. VSTV nužnost reforme ovršnog postupka obrazlaže time da veliki broj naročito tzv. komunalnih predmeta opterećuje sudove što neposredno ugrožava pravo stranaka na pravično suđenje, te dovodi do određene pravne nesigurnosti koja negativno utječe na poslovno okruženje. VSTV dalje navodi da su problemi koji prate sustav ovršnog postupka prepoznati i u strateškim dokumentima o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine u punopravno članstvo Europskoj uniji. Naime, zaključci s održanih Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, godišnja izvješća o napretku BiH, kao i Izvješće stručnjaka o pitanjima vladavine prava (tzv. Pribeovo izvješće iz 2019. godine) u fokusu imaju preporuke koje se odnose na unaprjeđenje ovršnog postupka, te je u njima jasno identificirana nužnost oslobađanja sudova od tereta nespornih tražbina, odnosno uvođenja modela ovršnog postupka u kojem će fazu ovrhe u ovršnim predmetima provoditi profesionalni ovršitelji.

VSTV je potom Federalnom ministarstvu pravde dana 15.07.2022. godine uputilo Mišljenje broj: 08-02-1-1203-5/2022 o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o u kojem napominje da su pojedina rješenja koja su u predviđena Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku, koji je u prvom čitanju usvojen u oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, suprotna strateškim dokumentima Europske unije kojima su Bosni i Hercegovini date preporuke o unaprjeđenju ovršnog postupka, kao i sa preporukama iz izvješća Peer Review o ovršnom postupku. Mišljenje sadrži i podroban osvrt na predloženu izmjenу članka 37. Zakona o ovršnom postupku kojim se uređuje provjera imovine ovršenika. VSTV cijeni da predloženo rješenje ne bi dovelo do unaprjeđenja ovršnog postupka, zbog čega sugerira da bi moguće rješenje predstavljala posredna razmjena podataka između suda i kontrolora podataka o ovršeniku i njegovoj imovini. Razmjena podataka vršila bi se na način da postupajući sudac ili drugi ovlašteni uposlenik suda elektronskim putem vrši provjeru potrebnih podataka, a sama provjera podataka podrazumijeva pristup registrima kontrolora podataka putem jedinstvenog sustava koji omogućava prikupljanje informacija elektronskim putem. Prikupljanje i obradu podatka sudovi bi vršili uz poštovanje propisa o zaštiti osobnih podataka, a zabranjeno bi bilo trajno čuvanje i naknadna obrada istih. VSTV dodatno ističe da je takav način provjere podataka o ovršeniku i njegovoj imovini u skladu sa preporukama Europske unije, kao i da su s tim u svezi već poduzete značajne aktivnosti na uvezivanju sudova s javnim registrima.

Nakon detaljne analize komentara pristiglih tijekom javne rasprave, a naročito inicijative VSTV – a za provođenje reforme ovršnog postupka, te njegova Mišljenja o Nacrtu zakona, Federalno ministarstvo pravde konstatiralo je da reforma ovršnog postupka utemeljena na postulatima koji proizlaze iz strateških dokumenata, odnosno prijedloga VSTV – a podrazumijeva sveobuhvatne izmjene i dopune Zakona o ovršnom postupku, jer otvara pitanje izrade jedinstvenog elektronskog sustava za razmjenu podataka, ali nameće i potrebu preispitivanja uloge i statusa sudskih ovršitelja u ovršnom postupku. Predložena reforma čini izvjesnim i normativno – pravne intervencije u važeći Zakon o sudovima Federacije Bosne i Hercegovine, budući da zadire u pitanje nadležnosti redovnih sudova za postupanje u ovršnim postupcima.

IV. - USKLAĐENOST PROPISA S EUROPSKOM PRAVNOM STEČEVINOM

Prilikom izrade ovoga prijedloga, Federalno ministarstvo pravde je imalo u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/20 i 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH sa pravnom stečevinom Europske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu europske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori europskog prava koji reguliraju predmetnu materiju, te obrađivač propisa nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti za ovaj propis.

V. – OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Člankom 1. Zakona vrši se intervencija na članak 8. Zakona o ovršnom postupku na način da se mijenja odredba stavka (3) na način da se propisuje da tražitelj ovrhe, u slučaju kada se ovršno rješenje o ovrsi ne može provesti nad određenom predmetu ili sredstvu ovrhe, u roku od 15 dana od dana prijema takve obavijesti suda, može tražiti da se ovrha provede na drugom predmetu i sredstvu ovrhe, ne čekajući sud da ga pozove da uredi prijedlog za ovrhu, čime se značajno ubrzava ovršni postupak.

Člankom 2. Zakona vrši se dopuna članka 12. Zakona novim stavkom (5) kojim je decidno propisano da je drugostupanjski sud u postupku po prizivu dužan u cijelosti primjenjivati odredbe članaka 203. do 232a. Zakona o parničnom postupku. Predloženom dopunom otklanja se dosadašnja pravna praznina u pogledu propisa koje je drugostupanjski sud dužan primijeniti u postupku po prizivu, a koja pravna praznina se u praksi nepovoljno odražavala na tijek i, prije svega, duljinu trajanja ovršnog postupka. Drugostupanjski sudovi bi, naime, kada priziv utvrde utemeljenim, ukidali rješenje prvostupanjskog suda i vraćali predmet na ponovni postupak, to jest na početak, iako je drugostupanjski sud prvostupanjsko rješenje mogao preinačiti u skladu sa svojim pravnim shvatanjima i na taj način u potpunosti okončati postupak ovrhe. Ovakva praksa se predloženom dopunom onemogućava, jer ista sadrži nedvosmisleni uputu da drugostupanjski sud u ovršnom postupku analogno primjenjuje odgovarajuće odredbe Zakona o parničnom postupku.

Člankom 3. Zakona vrši se intervencija na članak 50. Zakona na način da se uvodi novi stavak (6). Prema aktualnim odredbama stavka (5) ovoga članka sud će ovrhu koja je odgođena uslijed podnošenja prigovora na rješenje o ovrsi koje je doneseno na temelju vjerodostojne isprave nastaviti na prijedlog tražitelja ovrhe, a nakon pravomoćnosti odluke parničnog suda, ako tražitelj ovrhe uspije s tužbom. Važećim propisom nije određen rok u kojemu je tražitelj ovrhe dužan predložiti nastavak ovršnog postupka, a nije propisano ni ovlaštenje suda da obustavi ovršni postupak čiji nastavak nije zatražen. Posljedica opisanog jeste da sudovi ostaju preopterećeni ovršnim postupcima u kojima tražitelji ovrhe u razumnom roku ne pokažu pravni interes za njihovim nastavkom. Predloženom dopunom članka 50., sudovima se omogućuje da opisani problem prevaziđu, te formalno-pravno okončaju ovršni postupak, jer tražitelj ovrhe mora nastavak ovršnog postupka zatražiti u roku od 30 dana od dana ovršnosti odluke parničnog suda, u protivnom će sud donijeti rješenje kojim se ovršni postupak obustavlja.

Člankom 4. Zakona vrši se intervencija na članku 60. Zakona na način da se iza stavka (3) dodaje novi stavak (4) kojim je propisano da tražitelj ovrhe tijekom ovršnog postupka može samo jednom tražiti odlaganje ovrhe.

Člankom 5. Zakona vrši se intervencija na članku 61. Zakona. Predloženom izmjenom propisuje se vrijeme za koje sud, na zahtjev tražitelja ovrhe, može odložiti ovrhu. Opći princip je da se ovrha može odložiti na vrijeme koje predloži tražitelj ovrhe, a koje ne može biti dulje od šest mjeseci. Jedini izuzetak predstavlja pismeni sporazum zaključen između tražitelja ovrhe i ovršenika kojim je određen o načinu izmirenja tražbina.

Člankom 6. Zakona mijenjaju se stavci (3) i (4) članka 63. Zakona na način da je stavkom (3) sada propisano da će se ovrha obustaviti ako je postala nemoguće, uz obvezu suda da prije donošenja rješenja o obustavi ovrhe, tražitelja ovrhe pozove da u roku od 15 dana od dana prijema poziva predloži promjenu predmeta i sredstva ovrhe u smislu članka 8. stavak (3) Zakona. Ukoliko uređenje prijedloga za ovrhu izostane u propisanom roku ili sud isti ocijeni neutemeljenim, postupak ovrhe će se obustaviti.

Člankom 7. Zakona vrši se intervencija na članku 69. Zakona čijom se izmjenom postiže implementacija Odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: U-10/19 od 06.02.2020. godine. Predloženim izmjenama uređuje se pitanje nepokretnosti kao predmeta ovrhe, ovrha na suvlasničkom dijelu nepokretnosti, uključujući i prava suvlasnika koji nije ovršenik, zatim ovrha na nepokretnosti koja je u zajedničkom vlasništvu, kao i uvjete pod kojima predmetom ovrhe može biti nepokretnost ili njen idealni dio u svezi kojega je utemeljeno pravo plodouživanja.

Člankom 8. Zakona vrši se izmjena članka 79. Zakona na način da je od ovrhe, pored poljoprivrednog zemljišta zemljoradnika u površini od 5.000 m², izuzeta i nepokretnost koja predstavlja jedini dom ovršenika. Jedini dom ovršenika je nepokretnost ili drugi objekat koji služi isključivo za stanovanje ovršenika i članova njegove uže obitelji u mjestu prebivališta ovršenika i članova njegove uže obitelji. Sud je dužan u svakom konkretnom slučaju ocijeniti obim i površinu nepokretnosti koja predstavlja jedini dom ovršenika i koja je, shodno tome, izuzeta od ovrhe. Kako bi se spriječila praksa da se ovrha nad nepokretnostima predlaže, odnosno određuje, i za minimalne iznose dugovanja ovršenika, to jest uz očiglednu neproporcionalnost između visine duga i vrijednosti nepokretnosti, predloženom izmjenom je nadalje propisano da predmet ovrhe ne može biti nepokretnost ovršenika, ukoliko je ukupna visina tražbine iz ovršne ili vjerodostojne isprave manja od 1/3 tržišne vrijednosti nepokretnosti. Međutim, od ovrhe neće biti izuzeta nepokretnost ukoliko je ovršenik pristao na ovrhu na toj nepokretnosti ili ukoliko je na nepokretnosti prethodno voljom ovršenika utemeljeno založno pravo.

Člankom 9. Zakona vrši se intervencija na članku 87. zakona. Na temelju predložene izmjene precizno su propisane pretpostavke za održavanje ročišta za javnu dražbu.

Člankom 10. Zakona vrše se značajne izmjene članka 89. kojim su obuhvaćene odredbe o prodajnoj cijeni nepokretnosti koja je predmet ovrhe. Kao i u važećem Zakonu o ovršnom postupku, i dalje je propisano da bez pristanka osobe koja se u ovršnom postupku po slijedu prednosti namiruju prije tražitelja ovrhe, nepokretnost se na javnoj dražbi ne može prodati po cijeni koja ne pokriva ni djelomično iznos tražbine tražitelja ovrhe. Međutim, novina je izmjena visine vrijednosti ispod koje se nepokretnost ne može prodati na prvom, odnosno na drugom ročištu za javnu dražbu. Dosadašnje pravilo sadržano u stavku (2) članka 89. prema kojemu se na prvom ročištu za javnu dražbu nepokretnost ne može prodati ispod polovice utvrđene vrijednosti, kao i da početne ponude za prvo ročište na iznose manje od jedne polovice utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane, izmijenjeno je na način da je sada određeno da se na prvom ročištu za javnu dražbu nepokretnost ne može prodati ispod 70% utvrđene vrijednosti. Početne ponude

za prvo ročište na iznose manje od 70% utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane. U svezi sa drugim ročištem za javnu dražbu, također je izvršena izmjena trenutno važećeg pravila iz stavka (4) članka 89. prema kojemu se nepokretnost na drugom ročištu ne može prodati za manje od jedne trećine vrijednosti utvrđene zaključkom o prodaji, te da početna ponuda na drugom ročištu ne može biti manja od jedne trećine od utvrđene vrijednosti. Predloženom izmjenom stavka (4) propisano je da na drugom ročištu nepokretnost ne može biti prodana za manje od polovice vrijednosti utvrđene zaključkom o prodaji. Početna ponuda na drugom ročištu ne može biti manja od jedne polovice od utvrđene vrijednosti. Najsigurnija izmjena odredbi o prodajnoj cijeni ogleda se u ukidanju mogućnosti zakazivanja trećeg ročišta za prodaju nepokretnosti na kojem nepokretnost može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost isključivo uz prethodno pribavljenu suglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine. Ako Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine uskrati suglasnost za predloženu cijenu nižu u odnosu na utvrđenu vrijednost, dužna je sudu predložiti realnu vrijednost za koju nekretnina može biti prodana na ovom ročištu u roku 15 dana od dana primitka zahtjeva za davanje suglasnosti na prodajnu cijenu (stavak (5)). Naime, kako je ranije već istaknuto, uvjetovanje suda sa prethodnim pribavljanjem suglasnosti Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine predstavlja neprimjereno uplitanje organa izvršne vlasti u rad suda, što je u suprotnosti sa člankom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Umjesto toga, obrađivač predlaže novi koncept prema kojemu sud, na zahtjev tražitelja ovrhe, u pogledu nepokretnosti koja ne bude prodana ni na drugom ročištu, može donijeti rješenje kojim se utvrđuje pravo vlasništva tražitelja ovrhe na nepokretnosti srazmjerno njegovom potraživanju u odnosu na utvrđenu vrijednost nepokretnosti. Ukoliko je razlika visine tražbine i vrijednosti nepokretnosti manja od 20%, sud može, iznimno, a na prijedlog tražitelja ovrhe ili ovršenika, dosuditi da nepokretnost pripadne tražitelju ovrhe. U tom slučaju, tražitelj ovrhe dužan je ovršeniku isplatiti razliku između visine tražbine i vrijednosti nepokretnosti (stavak (6)). Tražitelj ovrhe ili ovršenik mogu ovaj prijedlog podnijeti u roku od 15 dana od dana održavanja drugog ročišta za prodaju o kojem prijedlogu je sud dužan donijeti rješenje u roku od 15 dana od dana podnošenja prijedloga (stavak (7)). Nadalje je člankom 89. određeno da se njegove odredbe na odgovarajući način primjenjuju i u slučaju kada se nepokretnost prodaje neposrednom pogodbom. Stavkom (9), propisano je da se stranke i osobe koje se namiruju u postupku mogu sporazumjeti, iskazom danim na zapisnik, da se nepokretnost može prodati i za cijenu nižu od 70%, odnosno jedne polovine utvrđene vrijednosti, ako u postupku ne sudjeluju druge osobe koje se u njemu namiruju, a svoje su pravo upisala u zemljišnu knjigu prije nego što je u tu knjigu upisano pravo tražitelja ovrhe kojim je osigurana naplata njegove tražbine. Najniža cijena po kojoj se nepokretnost može prodati u tom slučaju ne može biti ispod jedne trećine utvrđene vrijednosti.

Člankom 11. Zakona vrši se intervencija na članak 93. Zakona na način da se mijenja stavak (4) ovoga članka kojim se definira obveza objave rješenja na oglasnoj ploči suda, te dostava istog kupcu i svim osobama kojima se dostavlja zaključak o prodaji, kao i svim sudionicima u dražbi.

Člankom 12. Zakona vrši se intervencija na članak 95. na način da se mijenja stavak (1) navedene odredbe kojom je sada određeno da će se ovrha obustaviti ukoliko

se nepokretnost nije mogla prodati ni na drugom ročištu, niti je tražitelj ovrhe u smislu novoga stavka (5) članka 89. podnio prijedlog da utvrdi njegovo pravo vlasništva na nepokretnosti srazmjerno njegovoj tražbini u odnosu na utvrđenu vrijednost nepokretnosti.

Člankom 13. Zakona vrši se izmjena članka 125. Zakona o ovršnom postupku koja je usmjerena na poboljšanje vremenske efikasnosti postupka, to jest njegova skraćivanja. Naime, dosadašnjim odredbama tražitelju ovrhe je omogućeno da u roku od tri mjeseca predloži ponovu zapljenu ovršenikove pokretne imovine, ukoliko bi se prva zapljena pokazala neuspješnom. Novim zakonskim rješenjem, u svrhu ubrzanja postupka, rok je skraćen na 30 dana, a u navedenom roku tražitelj ovrhe mora sudu dostaviti podatke o adresi na kojoj se nalaze pokretne stvari ovršenika kako bi se poduzeo drugi pokušaj pljenidbe pokretnih stvari ili predložiti drugo sredstvo i predmet ovrhe.

Člancima 14. i 15. Zakona propisane su izmjene čl. 137a. i 137b. Zakona o ovršnom postupku kojima se provodi Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: U-5/10 od 26.11.2010. godine, a kojom je utvrđeno da odredbe čl. 137a. i 137b. Zakona o ovršnom postupku nisu u skladu sa pravom na pravično suđenje iz članka II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Riječ je o odredbama prema kojima ustanove koje se djelomično ili u cijelosti financiraju iz proračuna, u slučaju kada protiv njih bude određena ovrha na temelju pravomoćne sudske odluke, mogu zahtijevati da se od ovrhe izuzmu novčana sredstva te ustanove koja služe za vršenje djelatnosti od javnog interesa i osiguravanje ostvarivanja prava iz članka 79. stavak (2) Zakona o ovršnom postupku. Prema postojećem normativnom rješenju, sudovi nemaju jasne kriterije na temelju kojih bi mogli pouzdano utvrditi u kojem obimu novčana sredstva kojima ustanova raspolaže uistinu služe toj ustanovi za vršenje djelatnosti od javnog interesa i osiguravanje prava iz članka 79a. stavak (2) Zakona o ovršnom postupku. Mogućnost izuzimanja novčanih sredstava ustanove od ovrhe dovodi, prema mišljenju Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, do neučinkovitosti postupka ovrhe kao pravnog lijeka u odnosu na povjeritelje koji posjeduju pravomoćne sudske odluke protiv navedenih ustanova čime je dovedena u pitanje suština prava iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije, tj. onemogućeno im je pravo da prinudnim putem ostvare izvršenje pravomoćne sudske odluke. Normativnim rješenjem sadržanim u ovom nacrtu predmetna problematika se prevazilazi na način da je sada člankom 137a. određeno da su ustanove iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona, dužne u svojim proračunima predvidjeti sredstva za isplatu ovršnih sudskih rješenja na teret proračuna u visini od najmanje 0,5% ukupno planiranih prihoda u proračunu, kao i da novčana sredstva ustanova iz članka 79a. stavak (2) Zakona mogu biti predmet ovrhe u visini od najmanje 0,5% ukupno planiranih prihoda u proračunu. Dužnost je suda da u svakom konkretnom slučaju cijeni da li su ispunjeni uvjeti za izuzimanje od ovrhe.

Člankom 16. Zakona vrši se intervencija na članak 138. Zakona o ovršnom postupku na način da je iz stavka (1) brisan dio odredbe prema kojemu se ovrha mogla provesti i na primanjima na temelju dodatka na djecu, primanja na temelju stipendije i pomoći učenicima i studentima do visine od jedne polovice. Pored toga, novim stavcima (2) i (3) određeno je da se, iznimno, ovrha na minimalnoj i zagarantiranoj mirovini može provesti do iznosa od jedne trećine (stavak (2)), odnosno da je dužnost suda da u svakom

konkretnom slučaju prilikom odlučivanja o visini ovrhe uzme u obzir materijalno i finansijsko stanje ovršenika (stavak 3)).

Člankom 17. Zakona vrši se dopuna Zakona o ovršnom postupku, te je novim člankom 138a. izričito propisano da su primanja na temelju socijalne pomoći, primanja na temelju dodatka na djecu, primanja na temelju stipendije i pomoći učenicima i studentima izuzeta od ovrhe.

Člankom 18. Zakona vrši se intervencija na članak 166. Zakona o ovršnom postupku na način da se izričito propisuje mogućnost da naplatu tražbine tražitelj ovrhe može izvršiti i putem punomoćnika na temelju specijalne punomoći.

Člankom 19. Zakona propisana je primjena ovoga zakona u odnosu na postupke u predmetima u kojima je doneseno rješenje o dozvoli ovrhe, dok je člankom 20. propisano stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ovršnom postupku u roku od osam dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

VI. – FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.

Odredbe Zakona o ovršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12 i 46/16) koje se mijenjaju:

Članak 8.
(Ograničenje sredstava i predmeta ovrhe)

- (1) Sud rješenjem određuje ovrhu onim sredstvom i na onim predmetima koji su navedeni u ovršnom prijedlogu.
- (2) Ako je predloženo više sredstava ili više predmeta ovrhe sud može ograničiti ovrhu samo na neke od tih sredstava ili predmeta ako su dovoljni za ostvarenje tražbina.
- (3) Ako se ovršno rješenje o ovrsi na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, tražitelj ovrhe može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe o čemu će sud odlučiti rješenjem.

Članak 12.
(Pravni lijekovi)

- (1) Redovni pravni lijekovi u ovršnom postupku su prigovor i priziv, osim ako ovim zakonom nisu isključeni.
- (2) Protiv rješenja donesenog u prvom stupnju može se izjaviti prigovor, a priziv kad je to ovim zakonom određeno.
- (3) Prigovor se izjavljuje sudu koji je donio rješenje u roku od osam dana od dana dostavljanja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno. O prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje.
- (4) Protiv rješenja donesenog po prigovoru može se izjaviti priziv u roku od osam dana od dana dostave rješenja. O prizivu odlučuje sud drugog stupnja.
- (5) Prigovor i priziv ne zaustavljaju tijek ovršnog postupka, ali se namirenje tražitelja ovrhe odlaže do donošenja odluke prvostupanjskog suda po prigovoru. Iznimno, kada je ovršnom ispravom određena obveza izdržavanja ili kada se ovrha provodi naplatom s transakcijskog računa pravne osobe u korist imatelja istog takvog računa kao tražitelja ovrhe, kao i u drugim slučajevima određenim ovim zakonom, može doći do namirenja prije donošenja odluke po prigovoru.
- (6) Protiv zaključka nije dozvoljen pravni lijek.

Članak 50.
**(Postupak povodom prigovora protiv rješenja
o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave)**

- (1) Ovršenik će u prigovoru protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave odrediti u kom dijelu pobija to rješenje. Prigovor mora biti obrazložen.
- (2) Ako u prigovoru nije određeno u kom dijelu se pobija, obim pobijanja će se cijeliti na temelju obrazloženja.
- (3) Neobrazložen prigovor sud će odbaciti.

(4) Ako se rješenje o ovrsi pobija u potpunosti ili samo u dijelu kojim je utvrđeno postojanje tražbine, prijedlog za ovrhu smatrat će se tužbom i u tom slučaju sud će postupati po odredbama parničnog postupka.

(5) Kada je podnesen prigovor iz stavka (4) ovoga članka, sud će odgoditi ovrhu i nastaviti će ga, na prijedlog tražitelja ovrhe, nakon pravomoćnosti odluke parničnog suda, ako tražitelj ovrhe uspije s tužbom.

(6) Ako prvostupanjski parnični sud odbije tužbeni zahtjev i ukine rješenje o ovrsi u pobijanom dijelu, naložit će i obustavu ovršnog postupka. Nakon pravomoćnosti ove odluke parničnog suda ovršni sud će rješenjem konstatirati da je ovršni postupak obustavljen i ukinut će provedene radnje u ovršnom postupku.

(7) Ako se rješenje o ovrsi pobija samo u dijelu kojim je određena ovrha, daljnji postupak nastaviti će se kao postupak po prigovoru protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju ovršne isprave.

(8) Ako se prigovor iz stavka (7) ovoga članka prihvati, dio rješenja o ovrsi kojim je ovršeniku naloženo da namiri tražbinu ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može ponovno tražiti ovrha.

Članak 60.

(Odlaganje ovrhe na prijedlog tražitelja ovrhe)

(1) Ako zakonom nije drukčije određeno, ovrha se može odložiti potpuno ili djelomično samo na prijedlog tražitelja ovrhe ako provođenje rješenja nije otpočelo. Ako više tražitelja ovrhe sudjeluje u ovršnom postupku, pa samo neki od njih traže odlaganje, sud će samo u odnosu na tog tražitelja ovrhe odložiti ovrhu.

(2) Ako je provođenje ovrhe otpočelo, a ovršenik se u roku kojim u je sud odredio izjasnio protiv odlaganja, sud će odlučiti o opravdanosti prijedloga za odlaganje.

(3) Ako je zakonom predviđeno da se ovrha mora tražiti u određenom roku tražitelj ovrhe može podnijeti prijedlog za odlaganje u tom roku.

Članak 61.

(Vrijeme za koje se ovrha odlaže)

(1) Sud će odložiti ovrhu za vrijeme koje je tražitelj ovrhe odredio ili na vrijeme koje, prema okolnostima slučaja, smatra opravdanim.

(2) Ako je tražitelj ovrhe podnio prijedlog za odlaganje ovrhe u slučaju u kome je zakonom predviđeno da se ovrha ima tražiti u određenom roku, ovrha se ne može odložiti za vrijeme dulje od tog roka.

Članak 63.

(Obustava ovrhe)

(1) Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti, ako je ovršna isprava pravomoćno ukinuta, preinačena, poništena, stavljena izvan snage ili je na drugi način određeno da je bez djelovanja, odnosno ako potvrda o ovršnosti bude pravomoćno ukinuta.

(2) Ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti i kada, u skladu s odredbama koje uređuju obligacione odnose, treća osoba ispuni obvezu prema tražitelju ovrhe umjesto ovršeniku.

(3) Ovrha će se obustaviti ako je postala nemoguće ili se iz drugih razloga ne može provesti.

(4) Prije donošenja rješenja o obustavi ovrhe iz stavka (3) ovoga članka sud će pozvati tražitelja ovrhe da podnese prijedlog iz članka 8. stavak (3) ovoga zakona u roku od 15 dana od dana primitka poziva. Rješenje o obustavi ovrhe sud će donijeti ako prijedlog ne bude u roku podnesen ili ako je prijedlog neutemeljen.

(5) Ovrha na pojedinim predmetima će se na prijedlog ovršenika obustaviti ako sud utvrdi da su nakon isteka roka za prigovor provođenjem ovrhe zahvaćeni predmeti koji nisu određeni u rješenju o ovrsi, a izuzeti su od ovrhe ili je na njima mogućnost ovrhe ograničena.

(6) Rok za prijedlog zbog razloga iz stavka (5) ovoga članka iznosi osam dana i počinje teći od dana kada je ovršenik saznao da je ovrhom zahvaćen predmet koji je izuzet od ovrhe, odnosno na kojem je mogućnost ovrhe ograničena. Nakon isteka roka od 30 dana od poduzimanja radnje kojom su zahvaćeni predmeti iz stavka (5) ovoga članka prijedlog iz te odredbe više se ne može podnijeti.

(7) Rješenjem o obustavi ovrhe ukinut će se sve provedene ovršne radnje ako se time ne dira u stečena prava trećih osoba.

Članak 69. (Nepokretnost kao predmet ovrhe)

(1) Ukoliko nije drukčije određeno predmetom ovrhe može biti samo nepokretnost kao cjelina određena propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava.

(2) Suvlasnički dio nepokretnosti može biti samostalan predmet ovrhe glede kojega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovoga zakona o ovrsi na nepokretnostima.

(3) U slučaju postupka ovrhe na suvlasničkom djelu, a prema zahtjevu tražitelja ovrhe, ovršenika ili drugog suvlasnika, sud će u rješenju o ovrsi odrediti da se na prodaju ponude kako cjelokupna nepokretnost tako i suvlasnički dio koji je predmet ovrhe. U rješenju o ovrsi sud će naznačiti i da će, ovisno od ispunjenja uvjeta iz stavka (4) ovoga članka, svojim zaključkom iz stavka (3) članka 90. ovoga zakona odlučiti da li je predmet prodaje cjelokupna nepokretnost ili samo njen suvlasnički dio. U istom rješenju sud će odrediti da se ubilježba ovrhe iz članka 72. ovoga zakona odnosi na cjelokupnu nepokretnost.

(4) Ako bi prodajna cijena suvlasničkog dijela nepokretnosti bila znatno viša u slučaju prodaje cjelokupne nepokretnosti, sud će odrediti prodaju cjelokupne nepokretnosti postupajući kao da se radi o zahtjevu suvlasnika za diobu fizički nedjeljive stvari kako je to predviđeno propisima koji uređuju suvlasničke odnose.

(5) U slučaju iz stavka (4) ovoga članka suvlasnici koji nisu ovršenici imaju pravo na namirenje u visini svojih suvlasničkih dijelova iz iznosa dobivenog prodajom stvari prije namirenja tražitelja ovrhe i drugih osoba koje se namiruju u ovršnom postupku te prije naknade troškova ovršnog postupka.

(6) Suvlasnici koji nisu ovršenici imaju pravo zahtijevati da im se stvar koja je predmetom ovrhe ustupi ako polože iznos koji odgovara vrijednosti ovršenikovoga udjela u toj stvari.

(7) Suvlasnika koji nije ovršenik, a kojem je osporen udio u stvari koja je predmet ovrhe, sud će uputiti na parnicu protiv tražitelja ovrhe, a i protiv ovršenika ako i on osporava njegovo pravo da dokaže svoje pravo, osim ako u ovršnom postupku ne može dokazati svoje pravo pravomoćnom presudom, javnom ispravom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom. Na pokrenutu parnicu kao i na prava suvlasnika da u njoj traže odlaganje postupka ovrhe shodno se primjenjuju odredbe ovoga zakona kojim se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih osoba.

(8) Ako suvlasnik iz stavka (7) ovoga članka može dokazati svoje pravo pravomoćnom presudom, javnom ispravom ili prema zakonu ovjerenom privatnom ispravom, sud će postupiti kao da njeno pravo nije osporeno.

(9) Okolnost da je sud u ovršnom postupku uzeo da pravo osobe iz stavka (7) ovoga članka nije osporeno u smislu odredaba tog stavka ili stavka (8) ovoga članka ne utječe na pravo tražitelja ovrhe ili ovršenika da svoja prava protiv te osobe ostvaruju u posebnoj parnici.

(10) Odrebe st. od (2) do (9) ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju i na vlasnike zajedničke imovine (zajedničari). Ako između ovršenika i ostalih vlasnika zajedničke imovine ne postoji suglasnost o njihovim pravima u zajedničkoj stvari, sud će vlasnika zajedničke imovine koji osporava ovršenikova prava na zajedničku stvar zaključkom uputiti da svoja prava dokazuje u parnici. Na pokrenutu parnicu kao i na prava vlasnika zajedničke imovine da u njoj traže odlaganje postupka ovrhe shodno se primjenjuju odredbe ovoga zakona kojim se uređuje postupanje suda po prigovoru trećih osoba.

(11) Ako je u svezi neke nepokretnosti ili njenog idealnog dijela osnovano pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet ovrhe s tim da ovršenik može namiriti svoju tražbinu iz plodova koje to pravo daje na temelju nekog pravnog odnosa (najamnina, zakupnina) u pogledu čega se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovoga zakona o ovrsi na pravima.

Članak 79.

(1) Ne može biti predmet ovrhe poljoprivredno zemljište zemljoradnika u površini do 5.000 m².

(2) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na ovrhu radi ostvarenja novčanih tražbina osiguranih ugovornim založnim pravom na nepokretnostima (hipotekom).

Članak 87. (Jedan ponuđač)

(1) Ročište za javnu dražbu održat će se i kada nazoči samo jedan ponuđač.

(2) Sud će zaključkom, na zahtjev osobe koja ima pravo prednosne namire, odrediti odgađanje ročišta za prodaju ako sudjeluje samo jedan ponuđač.

Članak 89.
(Prodajna cijena)

- (1) Bez pristanka osoba koje se u ovršnom postupku po slijedu prvenstva namiruju prije tražitelja ovrhe, nekretnina se na javnoj dražbi ne može prodati za cijenu koja ne pokriva ni djelomice iznos tražbine tražitelja ovrhe.
- (2) Na prvome se ročištu za javnu dražbu ne može nepokretnost prodati ispod polovice utvrđene vrijednosti. Početne ponude za prvo ročište na iznose manje od jedne polovice utvrđene vrijednosti neće biti razmatrane.
- (3) Ako se nepokretnost ne proda na prvome, sud će zakazati drugo ročište u roku od 30 dana. Sud će zakazati ročište u istome roku i u slučaju da tri ponuđača s najvišom ponudom na prvome ročištu nisu uplatila prodajnu cijenu sukladno odredbama članka 92. stavak (3) ovoga zakona.
- (4) Na drugome ročištu nepokretnost ne može biti prodana za manje od jedne trećine vrijednosti utvrđene zaključkom o prodaji. Početna ponuda na drugome ročištu ne može biti manja od jedne trećine od utvrđene vrijednosti.
- (5) Ako nepokretnost ne bude prodana ni na drugom ročištu, sud će u roku najmanje od 15 do najviše 30 dana zakazati treće ročište. Na ovom ročištu nepokretnost može biti prodana bez ograničenja najniže cijene u odnosu na utvrđenu vrijednost isključivo uz prethodno pribavljenu suglasnost Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine. Ako Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine uskrati suglasnost za predloženu cijenu nižu u odnosu na utvrđenu vrijednost, dužna je sudu predložiti realnu vrijednost za koju nepokretnost može biti prodana na ovome ročištu u roku 15 dana od dana prijema zahtjeva za davanje suglasnosti na prodajnu cijenu.
- (6) Ukoliko nema nositelja prava prvokupnje iz članka 83. stavak (1) ovoga zakona, osoba koja prema odredbama članka 98. ovoga zakona ima pravo prednosne namire iz prodajne cijene stječe pravo prvokupnje po cijeni postignutoj na trećem ročištu.
- (7) Stranke i osobe koje se namiruju u postupku mogu se sporazumjeti, iskazom danim na zapisnik, da se nepokretnost može prodati dražbom i za cijenu nižu od one iz st. (1), (2) i (4) ovoga članka.
- (8) Ako su se stranke prije pokretanja ovršnog postupka u sporazumu sklopljenom pred sudom suglasile da se nepokretnost, radi naplate tražbina tražitelja ovrhe utvrđene tim sporazumom, može prodati i za cijenu nižu od one iz st. (1), (2) i (4) ovoga članka, nepokretnost se već na prvom ročištu za prodaju može prodati po toj cijeni ako u postupku ne sudjeluju druge osobe koje se u njemu namiruju, a svoje su pravo upisale u zemljišnu knjigu prije nego je u tu knjigu upisano pravo tražitelja ovrhe kojim je osigurana naplata njegove tražbine. Najniža cijena po kojoj se nepokretnost može prodati, u tom slučaju, ne može biti ispod jedne trećine utvrđene vrijednosti.
- (9) Odredbe st. (1), (2), (4), (7) i (8) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i u slučaju u kojem se nepokretnost prodaje neposrednom pogodbom.

Članak 93.
(Predaja nepokretnosti kupcu)

- (1) Nakon polaganja cijene sud rješenjem dosuđuje nepokretnost kupcu (rješenje o dosudi).
- (2) Rješenjem iz stavka (1) ovoga članka sud određuje da se nepokretnost preda kupcu, a zemljišnoknjižnom sudu da se izvrši upis promjene prava vlasništva te brišu prava trećih za koje je to rješenjem određeno.
- (3) Protiv rješenja o dosudi nije dozvoljen prigovor, ali se može izjaviti priziv.
- (4) Rješenje iz stavka (1) ovoga članka objavljuje se na oglasnoj ploči. Istekom trećeg dana od dana isticanja na oglasnoj ploči smatra se da je rješenje dostavljeno svim osobama kojima se dostavlja zaključak o prodaji, te svim sudionicima u dražbi.

Članak 95.
(Obustava ovrhe)

- (1) Sud će obustaviti ovrhu ako se nepokretnost nije mogla prodati ni na trećem ročištu.
- (2) U slučaju prodaje neposrednom pogodbom sud će obustaviti ovrhu ako se nepokretnost nije mogla prodati u roku određenom sporazumom stranaka i osoba koje se namiruju u postupku, osim ako sporazumom stranaka nije drukčije određeno.
- (3) Obustava ovrhe ne sprječava pokretanje novoga ovršnog postupka radi naplate te tražbine na istoj nepokretnosti.

Članak 125.
(Bezuspješan pokušaj pljenidbe)

- (1) Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretne stvari koje mogu biti predmet ovrhe sud će o tome obavijestiti tražitelja ovrhe koji nije bio nazočan pljenidbi.
- (2) Tražitelj ovrhe može u roku od tri mjeseca od dana dostave obavijestiti, odnosno od dana pokušane pljenidbe kojoj je bio nazočan predložiti da se pljenidba ponovno provede.
- (3) Ako tražitelj ovrhe u roku iz stavka (2) ovoga članka ne predloži ponovno provođenje pljenidbe, ili ako se ni pri ponovnoj pljenidbi ne nađu stvari koje mogu biti predmetom ovrhe sud će obustaviti ovrhu.

Članak 137a.

Izuzeta su od ovrhe novčana sredstva ustanova iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona koja služe za vršenje djelatnosti od javnog interesa i koje osiguravaju ostvarivanje prava iz članka 79a. stavak (2) ovoga zakona.

Članak 137b.

Nadležni sud u svakom konkretnom slučaju odlučuje o ispunjenju uvjeta za izuzimanje od ovrhe iz prethodnog članka.

Članak 138.
(Ograničenje ovrhe)

- (1) Ovrha nad: plaćom, naknadom umjesto plaće, naknadom za skraćeno radno vrijeme i naknadom zbog umanjenja plaće i mirovine, primanja na temelju naknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju, primanja na temelju socijalne pomoći, primanja na temelju privremene neuposlenosti, primanja na temelju dodatka na djecu, primanja na temelju stipendije i pomoći učenicima i studentima i nanada za rad osuđenika može se provesti do iznosa od jedne polovice.
- (2) Ograničenja ovrhe na novčanim tražbinama ovršenika iz stavka (1) ovoga članka primjenjuju se samo ako tražbine ne prelaze 1.000,00 KM mjesečno. Na dijelu tražbine koji prelazi 1.000,00 KM mjesečno ovrha se može provesti do iznosa od dvije trećine tražbine.
- (3) Ovrha na teret sredstava proračuna Federacije Bosne i Hercegovine i kantona provest će se u visini predviđenoj na određenoj poziciji proračuna i u skladu sa Zakonom izvršavanja proračuna.
- (4) Ovrha na teret sredstava proračuna grada i općine provest će se u visini predviđenoj na određenoj poziciji proračuna i u skladu sa Odlukom o ovrsi proračuna.
- (5) Više povjeritelja koji ostvaruju svoje novčane tražbine iz proračuna namiruju se onim redom kojim su stekli pravo da se namire iz proračuna, s tim da zastarijevanje ne teče do konačnog namirenja tražbine iz sudske odluke.
- (6) Sve razine vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine (Federacija, kanton, grad i općina) koji imaju ovršne sudske presude dužni su u svojim proračunima predvidjeti sredstva za isplatu sudskih ovršnih rješenja na teret tih proračuna u iznosu od najmanje 0,3 % ukupno planiranih prihoda u proračunu.

Članak 166.
(Prinudna ovrha)

- (1) Ovrha radi ostvarenja novčane tražbine prema ovršeniku može se provesti nad svim sredstvima na njegovim računima kod banke, osim ako zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Rješenjem o ovrsi nad novčanim sredstvima koja se vode na transakcijskom računu ovršenika nalaže se banci da novčani iznos za koji je ovrha određena prenese s transakcijskog računa ovršenika na transakcijski račun tražitelja ovrhe, a za tražbine za koja nije propisana naplata preko žiro-računa kod banke da isplati taj iznos tražitelju ovrhe u gotovom novcu.
- (3) Ovrha nad novčanom tražbinom koja po štednom ulogu, tekućem ili žiro-računu, deviznom i drugim računima kod banke, izuzev transakcijskog računa, pripada ovršeniku određuje se tako što se rješenjem o ovrsi nalaže banci da novčani iznos za koji je određena ovrha isplati tražitelju ovrhe nakon ovršnosti rješenja o ovrsi. To rješenje ima djelovanje rješenja o ovrsi kojim su određeni zaplijena novčane tražbine i prijenos radi naplate.
- (4) U rješenju o ovrsi iz st. (2) i (3) ovoga članka odredit će se broj računa ovršenika s kojega treba obaviti isplatu i broj računa tražitelja ovrhe na koji isplatu treba obaviti ili drugi način obavljanja isplate.

(5) Sud će rješenjem o ovrsi obvezati banku da dostavi izvješće o svim promjenama na računu ovršenika ako sredstava na računu nema ili su ona nedovoljna za namirenje tražbine određenih rješenjem o ovrsi. Izvješće obuhvata promjene na računu za razdoblje od 30 dana do donošenja rješenja o ovrsi i mora sadržavati svaku transakciju na računu, uključujući podizanje gotovine, uplate na račun i isplate sa računa, unutarbankarske i međubankarske prijenose. Podaci koji se dostavljaju, a koji se odnose na međubankarske prijenose moraju sadržavati, između ostalog, ime primatelja i broj računa u odredišnoj banci.

(6) Ugovor o štednom ulogu i svakom drugom depozitu se raskida po sili zakona danom ovršnosti rješenja o ovrsi, bez obzira na to da li je oročen ili ne. Po namirenju tražbine primijenit će se ugovorne odredbe o raskidu ovih ugovora.